

Беліков К. А. – здобувач кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз Донецького юридичного інституту МВС України

ПРОЯВИ ВУЛИЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Вуличну злочинність слід розглядати як масове деструктивне явище, різновид протиправної соціальної практики, що проявляється у вчиненні відносно однорідних суспільно-небезпечних кримінально караних діянь на відкритій та вільній для доступу населення частині території населеного пункту поза межами житлових приміщень, території підприємств, установ, організацій та приватних володінь.

Які ж види однорідних суспільно-небезпечних кримінально караних діянь слід віднести до проявів вуличної злочинності? Окремі вчені виокремлюють крадіжки, грабежі та хуліганство як найбільш розповсюджені види вуличних злочинів [1, с. 12]. За даними О.Г. Кулика до злочинів, учинених у громадських місцях (вулицях), відносяться крадіжка, грабіж, хуліганство, незаконне заволодіння транспортним засобом, розбій, порушення правил безпеки руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, умисні тяжкі тілесні ушкодження, умисні вбивства [2, с. 33]. В.В. Василевич до видів вуличних злочинів відносить терористичні акти, масові заворушення, умисні вбивства, тілесні ушкодження, звалтування, хуліганство, крадіжки, грабежі, розбійні та бандитські напади тощо [3]. Наведений вченим перелік вуличних злочинів не повною мірою відповідає концепції «умов вулиці». Будь-який злочин може вчинятись на вулиці, в тому числі отримання неправомірної вигоди, зловживання владою, вимагання тощо. Однак, за філософією, яка об'єднує осіб, які вчинюють вуличні злочини, їх навряд чи можна віднести до цієї категорії. У зв'язку із цим, масові заворушення, бандитські напади не слід відносити до видів вуличної злочинності. Саме у цьому контексті слід вести мову про «кримінологічну однорідність» вуличних злочинів, яка «свідчить про відносну самотійність та масовість вуличної злочинності» [4, с. 30].

До вуличних злочинів слід віднести: умисне вбивство (ст. 115 КК

України), тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості, побої та мордування (ст.ст. 121, 122, 125, 126 КК України), зґвалтування (ст. 152 КК України), крадіжку (ст. 185 КК України), грабіж (ст. 186 КК України), розбій (ст. 187 КК України), шахрайство (ст. 190 КК України), порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК України), незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК України), хуліганство (ст. 296 КК України), незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК України), незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК України), незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів (ст. 311 КК України), незаконне публічне вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК України).

Аналізом кримінальної статистики [5], проведеними науковими дослідженнями встановлено наступну структуру вуличних злочинів [6, с. 301]: крадіжки (50%), грабежі (20,4%), незаконні заволодіння транспортними засобами (5,3%), порушення правил безпеки дорожнього руху (4,4%), хуліганства (2,9%), тілесні ушкодження, побої та мордування (2,5%), злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів (2,3%), розбої (2%), шахрайства (1,2%), вбивства (0,4%), зґвалтування (0,05%).

Незважаючи на те, що вбивства та зґвалтування посідають невелику частку у структурі вуличної злочинності (разом 0,45%), їх включено до структури вуличної злочинності через те, що порівнюючи із загальною кількістю цих злочинів, що вчиняються в Україні, 5,8% вбивств та 21,3% зґвалтувань вчиняється на вулицях.

Список використаних джерел

1. Заремба Е.С. Криминологическая характеристика уличной преступности (по материалам Тюменской области). Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.08 – уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право. Тюмень: Тюменский юридический

институт Министерства внутренних дел Российской Федерации, 2011. 202 с.

2. Кулик О. Г. Злочинність в Україні на початку ХХІ століття. Монографія. К. : Юрінком Інтер, 2013. 272 с.

3. Василевич В.В. Вулична злочинність. Енциклопедія сучасної України. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=30103

4. Півень А. В. Кримінологічна характеристика та профілактика вуличної насильницької злочинності. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. К.: Національна академія внутрішніх справ, 2013. 253 с.

5. Статистична інформація Генеральної прокуратури України. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>

6. Тітуніна К.В., Кириленко Ф.О. Аналіз злочинів, скоєних у громадських місцях. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2017. № 2. С. 300-309.

Курієнко В. М. – здобувач кафедри кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права ВНЗ «Національна академія управління»

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ТА ЗЛОЧИННИХ ГРУП ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

Вивчення матеріалів кримінальних проваджень показує, що суб'єктів вчинення злочинів у сфері банківського кредитування можна умовно поділити на три групи:

I. Працівники банківських установ: 1) керівна ланка банку (особи, які приймають управлінські рішення та розпорядчі рішення); 2) працівники, які займаються оформленням та поданням кредитних заявок; 3) інші категорії працівників. До цієї групи належать відповідальні службові особи банку, які займають керівні посади, добре орієнтуються у технологічній обстановці та специфіці кредитних